

- Lại nữa, này Kiều-thi-ca! Trước đây ông hỏi các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa nên cầu ở đâu phải không? Này Kiều-thi-ca! Các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi sắc, cũng chẳng nên lìa sắc mà cầu. Chẳng nên cầu nơi thọ, tưởng, hành, thức, cũng chẳng lìa thọ, tưởng, hành, thức mà cầu. Như vậy cho đến, chẳng nên cầu nơi trí nhất thiết, cũng chẳng nên lìa trí nhất thiết mà cầu. Chẳng nên cầu nơi trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng, cũng chẳng nên lìa trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng mà cầu. Vì sao vậy?

Này Kiều-thi-ca! Hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa, hoặc sự tìm cầu, hoặc sắc, nói rộng cho đến trí nhất thiết tướng, tất cả đều chẳng phải tương ưng, chẳng phải không tương ưng, không sắc, không thấy, không đối, duy nhất một tướng đó là vô tướng. Vì sao vậy? Vì các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng phải sắc, cũng chẳng lìa sắc; chẳng phải thọ, tưởng, hành, thức, cũng chẳng lìa thọ, tưởng, hành, thức. Như vậy cho đến chẳng phải trí nhất thiết, cũng chẳng lìa trí nhất thiết; chẳng phải trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng, cũng chẳng lìa trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng.

Chẳng phải sắc chơn như, cũng chẳng lìa sắc chơn như; chẳng phải thọ, tưởng, hành, thức chơn như, cũng chẳng lìa thọ, tưởng, hành, thức chơn như. Như vậy cho đến chẳng phải trí nhất thiết chơn như, cũng chẳng lìa trí nhất thiết chơn như; chẳng phải trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng chơn như, cũng chẳng lìa trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng chơn như.

Chẳng phải sắc pháp tánh, cũng chẳng lìa sắc pháp tánh; chẳng phải thọ, tưởng, hành, thức pháp tánh, cũng chẳng lìa thọ, tưởng, hành, thức pháp tánh. Như vậy cho đến chẳng phải trí nhất thiết pháp tánh, cũng chẳng lìa trí nhất thiết pháp tánh; chẳng phải trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng pháp tánh, cũng chẳng lìa trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng pháp tánh. Vì sao vậy?

Này Kiều-thi-ca! Vì các pháp như vậy đều không sở hữu, chẳng thể đạt được. Vì không sở hữu, chẳng thể đạt được nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng phải sắc, cũng chẳng lìa sắc; nói rộng cho đến chẳng phải trí nhất thiết tướng, cũng chẳng lìa trí nhất thiết tướng. Chẳng phải sắc chơn như, cũng chẳng lìa sắc chơn như; nói rộng cho đến chẳng phải trí nhất thiết tướng chơn như, cũng chẳng lìa

trí nhất thiết tướng chơn như. Chẳng phải sắc pháp tánh, cũng chẳng lìa sắc pháp tánh; nói rộng cho đến chẳng phải trí nhất thiết tướng pháp tánh, cũng chẳng lìa trí nhất thiết tướng pháp tánh.

Khi ấy, trời Đế Thích thưa Thiện Hiện rằng:

- Bạch Đại đức! Bát-nhã Ba-la-mật-đa của các Đại Bồ-tát học là đại Ba-la-mật-đa, là vô lượng Ba-la-mật-đa, là vô biên Ba-la-mật-đa. Các vị Dự Lưu học ở trong đây mà được quả Dự Lưu. Các vị Nhất Lai học ở trong đây mà được quả Nhất Lai. Các vị Bất Hoàn học ở trong đây mà được quả Bất Hoàn. Các vị A-la-hán học ở trong đây mà được quả A-la-hán. Các vị Độc Giác học ở trong đây mà được quả Độc Giác Bồ-đề. Các vị Đại Bồ-tát học ở trong đây mà thành thực được vô lượng trăm ngàn tỉ ức hữu tình, tùy theo trình độ của họ mà đặt nơi đạo Tam thừa, có khả năng làm nghiêm tịnh các cõi Phật, chứng đắc Vô Thượng Chánh Đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện nói rằng:

- Đúng vậy, đúng vậy, đúng như lời ông nói. Nay Kiều-thi-ca! Vì sắc đại nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng đại; vì thọ, tướng, hành, thức đại nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng đại. Như vậy cho đến vì trí nhất thiết đại nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng đại; vì trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng đại nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng đại. Vì sao vậy?

Nay Kiều-thi-ca! Vì khoảng đầu, giữa, cuối của sắc cho đến trí nhất thiết tướng, đều chẳng thể đạt được, nên gọi là đại. Do kia đại nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng gọi là đại. Do nhân duyên này nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như vậy, gọi là đại Ba-la-mật-đa.

Nay Kiều-thi-ca! Vì sắc vô lượng nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô lượng; vì thọ, tướng, hành, thức vô lượng nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô lượng. Như vậy cho đến, vì trí nhất thiết vô lượng nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô lượng; vì trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng vô lượng nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô lượng. Vì sao vậy? Nay Kiều-thi-ca! Vì lượng của sắc cho đến trí nhất thiết tướng, đều chẳng thể đạt được. Thí như lượng của hư không, chẳng thể đạt được. Sắc... cũng vậy, nên gọi là vô lượng.

Nay Kiều-thi-ca! Hư không vô lượng nên sắc... cũng vô lượng. Sắc... vô lượng nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô

lượng. Do nhân duyên này nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, gọi là vô lượng Ba-la-mật-đa.

Này Kiều-thi-ca! Vì sắc vô biên nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên; vì thọ, tưởng, hành, thức vô biên nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên. Như vậy cho đến, vì trí nhất thiết vô biên nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên; vì trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng vô biên nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên. Vì sao vậy? Này Kiều-thi-ca! Vì bờ mé, biên giới của sắc cho đến trí nhất thiết tướng, đều chẳng thể đạt được. Thí như bờ mé, biên giới của hư không, chẳng thể đạt được. Sắc... cũng vậy, nên nói là vô biên.

Này Kiều-thi-ca! Vì hư không vô biên nên sắc cũng vô biên. Sắc... vô biên nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên.

Lại nữa, này Kiều-thi-ca! Vì sở duyên vô biên nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên.

Trời Đế Thích hỏi:

- Vì sao sở duyên vô biên mà các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên?

Thiện Hiện đáp:

- Vì trí nhất thiết trí duyên vô biên nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên.

Lại nữa, này Kiều-thi-ca! Vì pháp giới duyên vô biên nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên.

Trời Đế Thích hỏi:

- Vì sao pháp giới duyên vô biên mà các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên?

Thiện Hiện đáp:

- Vì pháp giới vô biên nên sở duyên cũng vô biên, vì sở duyên vô biên nên pháp giới cũng vô biên. Vì pháp giới duyên vô biên nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên.

Lại nữa, này Kiều-thi-ca! Vì chơn như duyên vô biên nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên.

Trời Đế Thích hỏi:

- Vì sao chơn như duyên vô biên mà các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên?

Thiện Hiện đáp:

- Vì chơn như vô biên nên sở duyên cũng vô biên, vì sở duyên vô biên nên chơn như cũng vô biên. Vì chơn như duyên vô biên nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên.

Lại nữa, này Kiều-thi-ca! Vì hữu tình vô biên nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên.

Trời Đế Thích hỏi:

- Vì sao hữu tình vô biên mà các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên?

Thiện Hiện hỏi lại:

- Ý ông nghĩ sao? Nói hữu tình, hữu tình ấy là pháp tăng ngữ gì?

Trời Đế Thích đáp:

- Nói hữu tình, hữu tình ấy là chẳng phải là pháp tăng ngữ, cũng chẳng phải chẳng là pháp tăng ngữ; chỉ là giả lập để thu nhiếp khách danh, thu nhiếp vô sự danh, thu nhiếp vô duyên danh.

Thiện Hiện lại hỏi:

- Ý ông nghĩ sao? Trong kinh Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa đây cũng thật có hiển bày hữu tình chăng?

Trời Đế Thích đáp:

- Không, thưa Đại đức.

Thiện Hiện nói:

- Trong kinh Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa đây, đã không thật có hiển bày hữu tình, nên gọi là vô biên. Vì biên giới trong ấy, chẳng thể đạt được.

Này Kiều-thi-ca! Ý ông nghĩ sao? Nếu các đức Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác trải qua vô lượng vô số kiếp trụ, nói danh tự của các hữu tình thì trong ấy có hữu tình nào sanh, diệt chăng?

Trời Đế Thích đáp:

- Không, thưa Đại đức. Vì sao vậy? Vì các hữu tình tánh vốn thanh tịnh, bỗng lai vô sở hữu.

Thiện Hiện nói rằng:

- Do đây, tôi nói hữu tình vô biên nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên. Này Kiều-thi-ca! Do nhân duyên này nên các Đại Bồ-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như vậy, gọi là vô biên.